

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadien Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1995

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

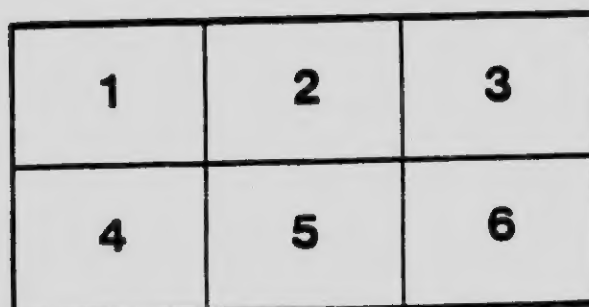
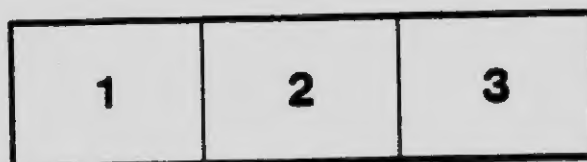
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol $\longrightarrow$ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

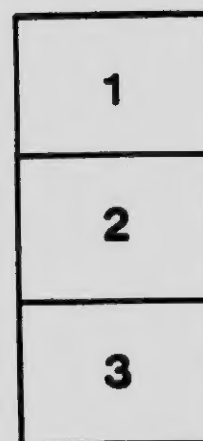
Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole $\longrightarrow$ signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 20.

А 50

ТАРАСОВА НІЧ.
ІВАН ПІДКОВА. ПЕРЕБЕНДЯ.

З 2 малюнками і портретом.

Накладом „Канадийского Фермера“
832 MAIN STREET, WINNIPEG, CANADA

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 20.

**ТАРАСОВА НІЧ.
ІВАН ПІДКОВА. ПЕРЕБЕНДЯ.**

З 2 малюнками і портретом.

Накладом „Канадийского Фармера“
862 MAIN STREET, WINNIPEG, CANADA

PG3948

S5

T27

1910

P***

M. Webrink

Тарасова ніч.

(П. І. Мартос).

На розпутті кобзар сидить
Та на кобзі грає;
Кругом хлопці та дівчата —
Як мак процвітає,
Грає кобзар, виспівує,
Вимовля словами,
Як Москалі, Орда, Ляхи
Бились з козаками;
Як збиралась громадонка
В неділеньку в ранці;
Як ховали козаченьк
В зеленім байраці.
Грає кобзар, виспівує,
Аж лихо сьмієть ся:

»Була колись Гетьманщина,
Та вже не вернеть ся;
Будо колись панували,
Та більше не будем..
Тії слави козацької
По вік не забудем!

Україно, Україно!
Ненько моя, ненько!
Як згадаю тебе, краю,
Завяне серденько!
Де поділось козацество,
Червоні жупани?
Де поділась доля, воля,
Бунчуки, гетьмани?
Де поділось? Ізгоріло!
А чи затопило
Синє море твої гори
Високі могили?

Мовчать гори, грає море,
Могили сумують,
А над дітьми козацькими
Поганці панують!

Грай-же море! Мовчить гори!
Гуляй, буйний, полем!
Плачте, діти козацькі!
Така ваша доля!

»Встає хмара з-за Лиману,
А другая з поля:
Зажурилась Україна —
Така її доля!
Зажурилась, заплакала,
Як мала дитина.
Ніхто її не ратує,
Козачество гине,
Гине слава, батьківщина;
Немає де дітись;
Виростають нехрещені
Козацькі діти,
Кохують ся невінчані,
Без попа ховають;
Запродана Жидам віра,
В церкву не пускають!
Як та галич поле криє.
Ляхи, уніяти
Налітають, нема кому
Порадоньки дати.
Обізвав ся Наливайко!
Не стало кравчину!
Обізлавсь козак Павлюга —
За нею полинув.
Обізлавсь Тарас Трясило
Гіркими сльозами:
—»Бідна моя Україно,
Стоптана Ляхами!«
Обізлавсь Тарас Трясило
Віру ратувати,
Обізвав ся орел сизий,

Та й дав Ляхам знати!
Обізвав ся пан Трясило:
—»А годі журить ся!
А ходім лиш, пани-брати,
З Поляками бить ся!«

Вже три дні, не три ночи
Беть ся пан Трясило;
Од Лимана до Трубайла
Трупом поле крилось.
І знеміг ся козаченько,
Тяжко зажурился,
А поганий Конецьпольський
Дуже звеселив ся;
Зібрав шляхту всю до купи,
Та й ну частувати.
Зібрав Тарас козаченьків
Поради прохати:
—»Отамани, товариші,
Брати мої, діти!
Дайте мені порадоньку:
Що будем робити?
Бенькетують вражі Ляхи,
Наше безголова.«
—»Нехай собі бенькетують,
Нехай на здоровя!
Нехай кляті бенкетують,
Поки сонце зайде,
А ніч-мати дасть раду:
Козак Ляха знайде.«

»Лягло сонце за горою,
Зірки засіяли,
А козаки, як та хмара,
Ляхів обступали.
Як став місяць серед неба,
Ревнула гармата;
Прокинулись Ляшки-панки —
Нікуди втікати!

Прокинулись Ляшки-панки
Та й не повставали:
Зійшло сонце, Ляшки - панки
Покотом лежали.

»Червоною гадюкою
Несе Альта вісти,
Щоб летіли крюки з поля
Ляшків-панків їсти.
Налетіли чорні крюки
Вельможних будити;
Зібрало ся козацество
Богу помолитись.
Закрякали чорні крюки
Виймаючи очи;
Заспівали козаченьки
Пісню тії ночі,
Тії ночі кровавої,
Що славою стала
Тарасови, козацеству,
Ляхів що приспала.

»Над річкою, в чистім полі
Могила чорніє;
Де кров текла козацькая,
Трава зеленіє.
Сидить ворон на могилі,
Та з голоду кряче...
Згада козак Гетьманщину,
Згада, та й заплаче.»

Умовк кобзар сумуючи:
Щось руки не грають;
Кругом хлопці та дівчата
Слізоньки втирають.

Снять борон на мотыл...

Пішов кобзар по улиці,
З журби як заграє!
Кругом хлопці навприсядки,
А він вимовляє:

»Нехай буде отакечки!
Сидіть, діти, у запічку,
А я з журби та до шинку,
А там найду свою жінку,
Найду жінку, почастую,
З вороженьків покепкую.«

(1838)

Петербург.

Іван Підкова.

(В. І. Штернбергу).

I.

Було колись — в Україні
Ревіли гармати;
Було колись — Запорожці
Вміли панувати!
Панували, добували
І славу, і волю, —
Минуло ся, остали ся
Могили по полю!
Високії ті могили,
Де лягло спочити
Козацьке біле тіло,
В китаїку повите.
Високії ті могили
Чорніють, як гори,
Та про волю нишком в полі
З вітрами говорять.
Сьвідок слави, дідівщини
З вітром розмовляє,

А внук косу несе в росу,
За ними співає.

Було колись — в Україні
Лихо танцювало,
Журба в шинку мед, горівку
Повставцем кружала.
Було колись добре жити
На тій Україні...
А згадаймо! може серце
Хоч трохи спочине.

II.

Чорна хмара з-за Лиману
Небо, сонце криє;
Синє море зьвірюкою
То стогне, то виє,
Дніпра гірло затопило
»А ну-те, хлопята,
На байдаки! Море грає, —
Ходім погуляти!«

Висипали Запорожці, —
Лиман човни вкрили.
»Грай же, море«! — заспівали,
Запінились филі.
Кругом филі, як ті гори:
Ні землі, ні неба,
Серце мліє, а козакам
Того тільки й треба.
Пливуть собі та співають;
Рибалка літає,
А попереду отаман
Веде, куди знає.
Похожає вздовж байдака,
Гасне люлька в роті;
Поглядає сюди-туди —

Де то будь роботі?
Закрутивши чорні уся,
За ухо чуприну,
Підняв шапку — човни стали.
»Нехай ворог гине!
Не в Синопу, отамани
Панове - молодці,
А у Царград, до султана
Поїдемо в гості!«
—»Добре, батьку отамане«!
Кругом заревіло.
»Спасибі вам«!

Надів шапку .

Знову закипіло
Сине море; Вздвж байдака
Знову помагає
Пан отаман, та на хвилю
Мовчки поглядає.

(1839)

Петербург.

—○—○—

Перебендя.

(Г. П. Гребінці).

Перебендя старий, сліпий --
Хто його не знає?
Він усюди вештаєть ся
Та на кобзі грає.
А хто грає, того знають
І дякують люди:
Він їм тугу розганяє,
Хоть сам сьвітом нудить.
По під тинню сіромах.
І днює й ночує;
Нема йому в сьвітї хати,

Тако-накно засніда...

Недоля жартує
Над старою головою,
А йому байдуже!
Сяде собі, заспіває:
»Ой не шуми, луже!«
Заспіває, та й згадає,
Що він сиротина,
Пожурить ся, посумує,
Сидячи під тином.

Оттакий-то Перебендя,
Старий та химерний!
Заспіває про »Чалого«,
На »Горлицю« зверне;
З дівчатами на вигоні
»Гриця« та »веснянку«,
А у шинку з парубками
»Сербина«, »Шинварку«;
З жонатими на бенкеті
(Де свекруха злая)
Про тополю, лиху долю,
А потім, »У гаю.«
На базарі про »Лазаря«,
Або, щоб те знали,
Тяжко-важко заспіває,
Як Січ руйнували.
Оттакий-то Перебендя,
Старий та химерний:
Заспіває засьмієть ся,
А на сльози зверне.

Вітер віє, повіває,
По полю гуляє,—
На могилі кобзар сидить
Та на кобзі грає.
Кругом його степ, як море
Широке, синіє;
За могилою могила,
А там — тільки мріє.
Сивий ус, стару чуприну
Вітер розвіває;

То приляже та послуха,
Як кобзар співає,
Як серце сьмієть ся, сліпі очі плачуть...
Послуха, повіє...

Старий заховавсь
В степу на могилі, щоб ніхто не бачив,
Щоб вітер по полю слова розмахав,
Щоб люди не чули, — бо то Боже слово,
То серце по волі з Богом розмовля,
То серце щебече Господнюю славу,
А думка край сьвіта на хмарі гуля.
Орлом сизокрилим літає, ширяє,
Аж небо блакитне широкими бе;
Спочине на сс'яці, його запитає:
Де воно ночує? як воно встає?
Послухає моря, що воно говорить;
Спита чорну гору: чого ти німа?
І знову на небо, бо на землі горе,
Бо на їй, широкій, куточка нема
Тому, хто все знає, тому, хто все чує:
Що море говорить, де сонце ночує;
Його на с'їм сьвітї ніхто не прийма!
Один він між ними, як сонце високе,
Його знають люди, бо носить земля.
А як-би почули, що він самотній
Співа на могилі, з морем розмовля,
На Божее слово вони-б нас'їміялись,
Дурним би назвали, од себе-б прогнали.
»Нехай понад морем,« сказали-б, »гуля!«

Добре еси, мій кобзарю,
Добре, батьку, робиш.
Що співати-розмовляти
На могилу ходиш!
Ходи собі мій голубе,
Поки не заснуло
Твое серце, та виспівуй.
Щоб люди не чули!
А щоб тебе не цурались,

Потурай їм, брате!
»Скачи, враже, як пан каже:
На те він багатий.«

Оттакий-то Перебенди,
Старий та химерний!
Заспіває весільної,
А на сльози зверне.

1839)
Петербург.

— 0 — 0 —

Ілюстрована Шевченківська бібліотека.

1. Причинна. 3 2 малюнка-ми і портретом. 2. Катерина. 3 8 малюнка-ми і портретом. 3. Тополя. 3 1 малюнком і портретом. 4. Гайдаки. 3 15 малюнка-ми і портретом. 5. Черкиця Марія. 3 1 малюнком і портретом. 6. Утоплена. 3 1 малюнком і портретом. 7. Гамалія. 3 1 малюнком і портретом. 8. Сова. 3 1 малюнком і портретом. 9. Брєтєк або Іван Гус. 3 1 малюнком і портр. 10. Навозини. 3 2 малюнка-ми і портретом. 11. Наймиця. 3 2 малюнка-ми і портретом. 12. Відьма. 3 1 малюнком і портретом. 13. Кнелка. 3 1 малюнком і портретом.	14. Мескалова кутинця. 3 1 малюнком і портр. 15. Варшав. 3 1 малюнком і портретом. 16. Титарівна. 3 1 малюнком і портретом. 17. Марина. 3 1 малюнком і портретом. 18. Сотник. 3 1 малюнком і портретом. 19. Петруся. 5 1 малюнком і портретом. 20. Тарасова лів. — Іван Підкова, — Перебендя. 3 2 малюнк. і портрет. 21. Русалка. — Як би тобі доведо ся. 3 2 малюнка-ми і портретом. 22. Назар Стодола. 3 2 малюнка-ми і портретом. 23. Збірник дрібних віршів. 3 7 малюнка-ми і портр. 24. Збірник дрібних віршів про Україну та козацтво. 3 4 малюнка-ми і портретом. За всі разом..... \$1.50.

Кобзар Т. Шевченка з образками.

Повний текст, з 53 художніми малюнками,
поверх 500 сторін. Ціна \$1.50, в оправі \$2.00

Ruska Knyharnia
850 Main St.,   Winnipeg